

**Οι Βιβλιοθήκες δημιουργούν μέλλον:
χτίζοντας πάνω σε πολιτιστικές κληρονομίες**

**75^ο Συνέδριο της IFLA
Μιλάνο, 23-27 Αυγούστου 2009**

Έλλη Δρούλια
Βιβλιοθήκη της Βουλής
e.droulia@parliament.gr

Κάθε χρόνο η Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων Βιβλιοθηκών (International Federation of Library Associations and Institutions = IFLA) με μόντο φέτος «η παγκόσμια φωνή των βιβλιοθηκών», διοργανώνει ένα συνέδριο το οποίο γίνεται σε διαφορετικό μέρος του κόσμου και προσελκύει πάνω από 3.000 συμμετέχοντες από όλα τα μήκη και πλάτη της γης. Πρόκειται για την κομβική δραστηριότητα της Ομοσπονδίας. Αποτελεί forum εργασίας και ανταλλαγής ιδεών, απόψεων και πρακτικών των επαγγελματιών της πληροφόρησης, δικό μας δηλαδή. Δημιουργεί ένα διεθνές δίκτυο στήριξης στον τομέα μας που βασίζεται, μεταξύ άλλων, στις αξίες της ελεύθερης πρόσβασης στην πληροφόρηση, τις ιδέες, και τα έργα διανοήσης, όπως περιγράφονται από την Διεθνή Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 19). Η έκθεση όλων των ειδών προϊόντων χρήσιμων για τις βιβλιοθήκες προσφέρει την πιο σύγχρονη ενημέρωση με ζωντανές επιδείξεις και παρουσιάσεις.

Φέτος το συνέδριο ήταν στο Μιλάνο της Ιταλίας. Φτάνοντας κατακαλόκαιρο, με το θερμόμετρο να αναβαίνει κάθετα, στην άλλη άκρη της πόλης, στην υπό ανάπτυξη περιοχή της Fiera, όπου ήταν το συνεδριακό κέντρο MIC, δεν το κρύβω αισθανόμουν ένα δάγκωμα θυμού που τελικά δεν έγινε στην Αθήνα, πόλη και αυτή υποψήφια πόλη του συνεδρίου για το '09. Και όταν άκουγα τις γνωστές γκρίνιες της πρώτης μέρας, δεν βρίσκω το ένα ή το άλλο, δεν έχει τίποτα να φάμε, το νερό είναι ζεστό, με καφέ θα την βγάλουμε μόνο, και η ουρά για τον καφέ να είναι μεγάλη, πορτοκαλιά τσάντα για άντρες τι ιδέα και αυτή πάλι, δεν χωράει και τίποτα, ένιωθα μια γεύση μικρής χαιρεκακίας.

Το πλαίσιο του συνεδρίου περιλαμβάνει εκτός από ομιλίες, και μια ποικιλία από άλλες δραστηριότητες, διοικητικές, τελετουργικές, ενημερωτικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές. Ας τις πάρουμε στην συνέχεια μια μια.

Οι ομιλίες προτείνονται και παρουσιάζονται από τις Μονάδες (Divisions) που αποτελούν την Ομοσπονδία. Μέχρι πρότινος οι οκτώ Μονάδες¹ αναδιοργανώθηκαν και μειώθηκαν σε πέντε,² που με την σειρά τους χωρίζονται σε επιμέρους τμήματα (Sections). Ενθαρρύνονται οι συνεργασίες μεταξύ τμημάτων που ασχολούνται με συναφή θέματα και όχι μόνο. Με τον τρόπο αυτό προκύπτουν θέματα επεξεργασίας πιο συνθετικά και ευρύτερου ενδιαφέροντος.

Είναι εντελώς αδύνατο να παρακολουθήσει κανείς όλες τις ομιλίες γιατί γίνονται πολλές συγχρόνως. Πρέπει να επιλέγει, θέματα που τον ενδιαφέρουν, ανθρώπους

---

¹ 1. Γενικές Ερευνητικές Βιβλιοθήκες, 2. Ειδικές Βιβλιοθήκες, 3. Βιβλιοθήκες που Εξυπηρετούν το Γενικό Κοινό, 4. Βιβλιογραφικός Έλεγχος, 5. Συλλογές και Υπηρεσίες, 6. Διαχείριση και Τεχνολογία, 7. Εκπαίδευση και Έρευνα, και 8. Δράσεις σε Αναπτυσσόμενες Περιοχές.

² 1. Όλες οι Κατηγορίες Βιβλιοθηκών, 2. Συλλογές Βιβλιοθηκών, 3. Υπηρεσίες Βιβλιοθηκών, 4. Επαγγελματική Στήριξη και 5. Ανά Γεωγραφικές περιοχές, όπου περιλαμβάνονται η Αφρική, η Ασία και Ωκεανία, και η Λατινική Αμερική και Καραϊβική.

που θέλει να ακούσει και ανθρώπους που επιθυμεί να συναντήσει και ξανασυναντήσει.

Εδώ θα αναφέρω ορισμένα γενικά θέματα ομιλιών, ενδεικτικά και παρατακτικά, χωρίς συγκεκριμένο ειρμό, εξάλλου όλα βρίσκονται στον διαδικτυακό τόπο της IFLA στα αγγλικά, τα γαλλικά και τα ισπανικά:³ διατήρηση των εθνικών βιβλιογραφιών, μεθοδολογικές και οργανωτικές όψεις ψηφιοποίησης και βιβλιογραφική πρόσβαση στην πνευματική κληρονομιά, συλλογές μέσα στον χρόνο, ιστορικές αναδρομές σε διάφορες βιβλιοθήκες, διεθνής συνεργασία για την εκπαίδευση στην πληροφόρηση, οπτικοακουστικά πολυμέσα, από τον πολιτισμό των ιερών βιβλίων στις σύγχρονες λειτουργίες βιβλιοθηκών της Μεσογείου, νέες ατζέντες για τις δημόσιες βιβλιοθήκες, στατιστικές στην πολιτιστική κληρονομιά, πού θα βρίσκονται οι βιβλιοθήκες δέκα χρόνια μετά, ψηφιακή διατήρηση και νέοι δικτυακοί τόποι, δημιουργία θετικού εργασιακού περιβάλλοντος, διεθνείς τάσεις σε open access γεωργικές πληροφορίες, αν ήμουν διευθυντής, βιβλιοθήκες και μαζικές ψηφιοποιήσεις: προκλήσεις πνευματικής ιδιοκτησίας, open access έρευνα, εφημερίδες στην Μεσόγειο και η εξέλιξη, νέες αρχές, νέοι κανόνες για νέους καταλογογράφους, UNIMARC και το μέλλον των καταλόγων, ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφόρηση και ελευθερία της έκφρασης, συντονισμός στην πολιτική συντήρησης μεταξύ βιβλιοθηκών, αρχείων και μουσείων, βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση στον 21ό αιώνα, ανάγνωση στις φυλακές, διαδανεισμός, βιβλιοθήκες και πολυπολιτισμικές κληρονομίες, βιβλιοθήκες και το διαδίκτυο, και άλλα πολλά.

Στρογγυλά τραπέζια ανοικτά σε όλους, σεμινάρια και εργαστήρια που οργανώνουν όλα τα τμήματα συμπληρώνουν τις ομιλίες, τονίζοντας την ανάγκη για διάλογο, μεγαλύτερη συμμετοχή, την ζύμωση μέσα από μικρότερες ομάδες. Τα προσυνέδρια (Pre-conference) και οι δορυφορικές εκδηλώσεις (Satellite meeting) πυκνώνουν και έχουν μεγάλη επιτυχία γιατί, νομίζω, είναι επικεντρωμένα σε ειδικά θέματα, πιο αναλυτικά και πιο πρακτικά, κινούνται με μικρότερους αριθμούς ατόμων (δεν ξεπερνούν τα 150) άρα είναι πιο προσωπικά, διευκολύνουν τους μη αγγλόφωνους να εκφράσουν άποψη.

Το συνέδριο ανοίγει και κλείνει υποχρεωτικά με τα συμβούλια των Επιτροπών (Standing Committees) των επιμέρους τμημάτων. Στα συμβούλια, τα μέλη της Επιτροπής αλλά και όλου του τμήματος αν έχει προηγουμένως συμφωνηθεί ότι μπορούν να είναι παρόντα, ενημερώνονται για τις διοικητικές αλλαγές στα όργανα της Ομοσπονδίας, συζητιούνται τα θέματα και γίνεται ο προγραμματισμός για το επόμενο συνέδριο, και γενικά μπαίνουν τα ζητήματα που απασχολούν τα μέλη όσον αφορά τις λειτουργίες της Ομοσπονδίας, τους στόχους και τις δυσκολίες που συναντά το τμήμα. Η παρουσία στα όργανα της Ομοσπονδίας απαιτεί επιτόπου αφιέρωση χρόνου αλλά και είναι βαριά απασχόληση κατά την διάρκεια της χρονιάς.

Οι τελετές έναρξης και λήξης του συνεδρίου οργανώνονται από την χώρα υποδοχής και αναδεικνύουν τις παραδόσεις της χώρας γενικότερα μα και ειδικά την σχέση και την ιστορία με τον έντυπο πολιτισμό και τους προβληματισμούς για την χρήση των νέων τεχνολογιών. Η τελετή έναρξης στο Μιλάνο περιλάμβανε πολλές και μακρές ομιλίες, μικρά δρώμενα, απαγγελίες και προβολές που κινήθηκαν στους άξονες: σημασία της γλώσσας, έντυπα, και το ηλεκτρονικό μέλλον και χαρακτηρίζονταν από μια θεατρικότητα.

---

³ Προτείνω σε περίπτωση που υπάρχει ζωνρό ενδιαφέρον για μια παρουσίαση να την μεταφέρουμε στην ελληνική γλώσσα.

Ενημερωτικές είναι οι δράσεις που αφορούν εκείνους που συμμετέχουν για πρώτη φορά στο συνέδριο, εκείνους που εκλέγονται σε διάφορες θέσεις για πρώτη φορά, και ιδιαίτερη ενημέρωση παρέχεται σύμφωνα με γεωγραφικές ή και γλωσσικές κατανομές: Αφρική, Ασία και Ωκεανία, Λατινική Αμερική και Καραϊβική, καθώς και γαλλόφωνοι, γερμανόφωνοι, ισπανόφωνοι, κ.ά. Ενημερωτικά και δημοφιλή, απλά στην σύλληψη και εκτέλεση, είναι και τα Poster sessions που δίνουν μια ανοικτή ευκαιρία για ανακοινώσεις και επαφή. Μοιάζει απίθανο άλλα υπάρχει πάντα υπάρχει κάτι ενδιαφέρον για όλους, σε αυτήν την παλαιομοδίτικη παρουσίαση.

Εκπαιδευτικές λογίζονται οι οργανωμένες επισκέψεις και ξεναγήσεις στις ντόπιες βιβλιοθήκες. Επισκέψεις είχαν οργανωθεί για τις ιστορικές βιβλιοθήκες: Biblioteca Nazionale Braidense, Biblioteca Trivulziana, την περίφημη Biblioteca Ambrosiana, Biblioteca Queriniana, Biblioteca Morcelli, Biblioteca « Angelo Mai », και την Biblioteca Brerio στην Genova, τις δημόσιες Metiateca Santa Teresa, Biblioteca Comunale Centrale Sormani, Biblioteca Affori , Biblioteca Cassina Anna, την παιδική βιβλιοθήκη του Rozzano, Biblioteca Chiesa Rossa, Biblioteca Comunale di Abbiategrasso, Biblioteca "Antonio Tiraboschi", και Biblioteca Centro Cultura di Nembro και τις ακαδημαϊκές των πανεπιστημίων Roman Catholic University of the Sacred Heart, State University Library και State University "Bicocca" Library.

Αξίζει να ειπωθεί ότι κάθε χώρα που οργανώνει το συνέδριο συνηθίζεται να καταρτίζει ένα εγχειρίδιο που αναφέρεται στις βιβλιοθήκες της χώρας συνολικά, δίνοντας μια γενική εικόνα. Σχόλια όχι, δεν θα κάνω ούτε για ποσότητα ούτε για ποιότητα.

Έρχομαι τώρα στις οργανωμένες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Εκτός από τις ξεναγήσεις στην πόλη και τα ταξίδια σε κοντινά μέρη πριν και μετά από το συνέδριο που είναι ιδιαίτερα δημοφιλή, συγκαταλέγεται και η «πολιτιστική βραδιά» (cultural evening). Βραδιά, την οποία στηρίζει ο δήμος της πόλης, όπου συνήθως δίνεται μια παράσταση, ένα κονσέρτο, παρουσιάζεται ένα πολυθέαμα μέσα σε ένα χώρο ιστορικής σημασίας, μουσείο, θέατρο, όπερα, ακολουθεί και δεξίωση με χαρακτηριστικά φαγητά του τόπου. Στο Μιλάνο η βραδιά αυτή πραγματικά ξεχώρισε. Ολόκληρο το κέντρο της πόλης λειτούργησε ως πολιτιστικός χώρος υποδοχής των συνέδρων. Εστιατόρια υποδέχονταν τους συνέδρους κατά κύματα, τα μουσεία ήταν δωρεάν και ανοικτά έως τα μεσάνυχτα, συναυλία δόθηκε στο Duomo, τον εντυπωσιακό ναό στην πλατεία, άρπα και βιολί Stradivarius, τα καταστήματα ήταν ανοικτά. Στο Palazzo Real υπήρχαν τέσσερις εκθέσεις (ζωγραφικής, γελοιογραφίας, γλυπτικής), στο κάστρο έκθεση βιβλιοδεσίας, με ένα βυζαντινό δείγμα και πάμπολλα τύπου roman, Παρισιού, Λονδίνου, Βενετίας και προθήκη με εργαλεία βιβλιοδεσίας, αλλού χειρόγραφα του Da Vinci επισκέψιμα για ένα λεπτό μέσα στο ειδικά διαμορφωμένο σκοτάδι. Ένα βράδυ παιχνιδιού τέρψης των αισθήσεων και γνώσης.

Τα οφέλη των συνεδρίων, οι συναντήσεις των ανθρώπων από ένα χώρο δεν περιορίζονται στις ομιλίες και παρουσιάσεις. Κυρίως επωφελούνται από την παρουσία πολλών και διαφορετικών σε ποικίλα περιβάλλοντα.